

ОКРЕМІ ГОСПОДАРСЬКІ ДОГОВОРИ З НАДАННЯ ДОСТУПУ АБО ПРОДАЖУ БАЗ ДАНИХ

Початок ХХІ століття цілком обґрунтовано можна вважати епохою інформаційної революції. Зараз спостерігається активний розвиток інформаційних технологій та надання послуг у сфері інформаційних відносин. Інформація є не тільки найважливішим чинником спілкування, володіння новими знаннями, освіти і виховання, але також необхідним засобом супроводу товарів і послуг. Сучасна світова економіка ґрунтується на знаннях, на інформації, а не на зростаючому споживанні невідновних природних ресурсів.

Вже сьогодні основним капіталом будь-якого підприємства стає інтелектуальна власність, знання, вміння, навички, інформація, а не традиційні ресурси і матеріальні активи.

Найбільш динамічним сектором інформаційного ринку є сектор ділової інформації. Зростаючі обсяги правової інформації, динаміка розвитку й мінливість сучасного законодавства обумовили швидкий розвиток і закріплення на ринку постачальників інформаційних послуг підприємств і організацій, що спеціалізуються на створенні й поширенні великих комп'ютерних довідково-інформаційних масивів – баз даних та баз знань.

В господарській діяльності інформація може використовуватися як шляхом надання інформаційних послуг так і шляхом передачі інформації як результату інтелектуальної діяльності [1].

В Господарському кодексі України (далі – ГК) не розкрито питання використання у господарській діяльності прав на такі об'єкти як комп'ютерна програма чи база даних, але у п. 1 ст. 155 вказано що об'єктом прав інтелектуальної власності у сфері господарювання визнаються комп'ютерні програми та інші об'єкти вказані законом [2].

У вітчизняній практиці надання доступу до бази даних або до бази знань реалізують шляхом укладання договору про надання послуг у сфері

інформатизації, а продаж – шляхом продажу ліцензії та укладання ліцензійного договору.

В статті 1108 Цивільного кодексу (далі – ЦК) України зазначається що особа, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензіар), може надати іншій особі (ліцензіату) письмове повноваження, яке надає їй право на використання цього об'єкта в певній обмеженій сфері (ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності) [3]. А в ст. 1109 ЦК України зазначається що за ліцензійним договором одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензію) на умовах, визначених за взаємною згодою сторін з урахуванням вимог законодавства [3].

У ліцензійному договорі визначаються вид ліцензії, сфера використання об'єкта права інтелектуальної власності (конкретні права, що надаються за договором, способи використання зазначеного об'єкта, територія та строк, на які надаються права, тощо), розмір, порядок і строки виплати плати за використання об'єкта права інтелектуальної власності, а також інші умови, які сторони вважають за доцільне включити у договір.

В ГК України, нажаль, відсутні основні підходи до формування правового режиму договірних відносин з надання інформаційних послуг. Загальні положення про договори з надання послуг регулюються главою 63 ЦК України, в якій не міститься вичерпний перелік договорів про надання послуг, що передбачає використання 63 глави до всіх договорів про надання послуг, якщо це не суперечить суті зобов'язань.

За договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором [3].

З огляду на те, що в інтелектуальній сфері досягнення результатів можливо як у матеріальній, так і в нематеріальній формах, особливості

результату інтелектуальних послуг повинні обов'язково відображатися у договорі. Можливо, що частина інформаційних послуг, які надають у процесі виконання одного і того ж договору, може не мати вираженої форми, а частина – мати таку форму. У цьому випадку слід оговорювати окремо порядок і особливості надання таких послуг, оцінки та надання результатів у конкретних формах, наприклад активації доступу чи здійснення абонентського обслуговування.

Література:

1. Особенности договоров на оказание услуг в информационной сфере [Електронний ресурс] – Електрон. дан.<http://www.lawmix.ru> – 2012. – Режим доступу: <http://www.lawmix.ru/comm/5241> – Назва з екрана.

2. Господарський кодекс України: затверджений Законом України від 16 січня 2003 р. від 16 січня

3. 2003 р. № 436-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 18, № 19–20, № 21–22. – Ст. 144.

4. Цивільний кодекс України: затверджений Законом України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 40 – 44. – Ст. 356.

5.

Водорезова Сусанна Робертівна – здобувач кафедри господарського права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого